

24. Nakiemers bij klaver

Je hoort wel vaak van veehouders dat gezaaide klaver een jaar later nog kiemt. Dit fenomeen wordt veroorzaakt door de harde zaadhuid van klaverzaad. Van nature heeft klaver een harde en voor water ondoordringbare zaadhuid. Deze harde zaadhuid is een natuurlijke overlevingsstrategie om als soort slechte omstandigheden te kunnen overleven. In Engeland is bij een sloop van een kerk, witte klaverzaad gevonden dat 700 jaar oud was en nog steeds kiemde. Het is dus niet raar als er op een grasperceel waar de laatste 20 jaar geen klaver heeft gestaan bij omschakeling ineens klaver doorkomt. Klaverzaad krijgt van nature pas de kans om te kiemen na een aantal jaren in de grond of nadat het is opgenomen door een herkauwer. Door het maagzuur wordt de harde zaadhuid gebroken en kan kiemen. In het begin van deze eeuw werd hier van gebruik gemaakt door schapen op rijpe klaver te weiden en de dagen erop in te scharen in stukken waar men de klaver wilde hebben. Tellingen van mestflatten van rundvee laten zien dat er een zaadhoeveelheid in een flat aanwezig is om 1 are in te zaaien. In percelen waar klaver de kans krijgt zaad te zetten kunnen klaverkiemen in mestflatten worden waargenomen.

Waarom kiemt klaver bij inzaaien nu wel zo snel? Het verschil zit hem in de oogst. Het meeste zaad wordt mechanisch geoogst waardoor de harde zaadhuid beschadigd wordt. Hierdoor wordt de zaadhuid beter doordringbaar voor water en zwelt het zaad op en kiemt. Klaverzaad met de hand geoogst bevat 90% zaden met een harde zaadhuid terwijl dit bij mechanisch geoogst zaaizaad kan teruglopen tot 10%. Dit percentage kan overigens sterk per partij zaaizaad verschillen. Een maximum van 20% 'hard' zaaizaad zou derhalve goed zijn om mislukkingen bij herinzaai of doorzaai te verkleinen.

Nick van Eekeren
n.van.eekeren@louisbolk.nl